

JUNI 2026 · FOLKEVERSJON AV DEN ØKONOMISKE ANALYSEN AV NORDRE FOLLO KOMMUNE

Hva skjer med pengene i Nordre Follo?

Kommuneøkonomi er fullt av ord som «netto driftsresultat», «disposisjonsfond» og «behovskorrigert avvik». Men bak ordene handler det om noe alle kjenner: **inntekter, regninger, sparepenger og lån**. Dette heftet forklarer — uten fagspråk — hva en grundig gjennomgang av Nordre Follo økonomi fant. Og Nordre Follo har en interessant tvist: en ung kommune (Ski + Oppegård slått sammen i 2020) som er kåret blant landets mest effektive, men som har en stor sparekonto som skjuler at selve hverdagsøkonomien så vidt går rundt.

15 %

så stor er sparekontoen målt mot årsinntekten — over snittet i landet. Det ser solid ut

–38 mill.

men i 2024 gikk selve driften i minus, og kommunen måtte bruke av oppsparte penger. Først i 2025 snudde det

120 %

kommunens lån tilsvarer mer enn en hel årsinntekt — mye høyere gjeld enn sammenlignbare kommuner. Det er dette som tvinger fram innstramning

Tenk på kommunen som en husholdning: Nordre Follo «tjener» greit — skatt og overføringer fra staten. Det meste går til faste «regninger»: skole, barnehage, eldreomsorg, helse. Familien har også en pen sparekonto. Men sparekontoen er en **arv fra de to gamle kommunene** Ski og Oppegård — ikke penger familien tjener hvert år. Tvert imot: i 2024 brukte familien mer enn den tjente og måtte tære på sparingen. Samtidig har familien tatt opp **svært store lån** for å bygge nytt — skoler, sykehjem, haller. Nå kommer regningen for byggingen, og rentene må betales. Derfor strammer familien inn, selv om sparekontoen utad ser pen ut. Det er omtrent det som skjer i Nordre Follo nå.

Grunnlaget for dette heftet er en full analyse bygget på åpne offentlige tall (SSB, kommunens egne årsrapporter og lokalpresse). Den tekniske rapporten viser alle kilder og utregninger. Hovedtallene her er fra 2025 — det siste året med endelige, reviderte tall (publisert 16. juni 2026).

Nordre Follo bruker mindre enn forventet på de tunge tjenestene — barnevern er det dyre unntaket

For å sammenligne kommuner rettferdig kan man ikke bare se på kronebeløp — en kommune med mange barn trenger mer skole, en med mange eldre trenger mer omsorg. Staten har derfor et eget regnestykke som sier hva hver kommune *burde* trenge med akkurat sin befolkning. Vi har sammenlignet Nordre Follos faktiske forbruk med dette «forventet behov»-tallet:

OMRÅDE	MER/MINDRE ENN FORVENTET PER ÅR	HVA BETYR DET?
Eldreomsorg og hjemmetjenester	186 mill. mindre	Drives svært nøkternt — langt under forventet
Grunnskole	120 mill. mindre	Drives nøkternt — men karakterene holder seg gode
Administrasjon («byråkratiet»)	75 mill. mindre	Bevisst nedstyrt — færre ledere
Barnehage	24 mill. mindre	Under forventet
Sosialhjelp	7 mill. mer	Vippet nylig fra under til over — sosialhjelp øker
Helsetjenester (legevakt, helsestasjon m.m.)	20 mill. mer	Over forventet, og økende
Barnevern	35 mill. mer	Nordre Follos største «dyre unntak». Les neste side

Det overraskende: Nordre Follo er kåret som en av Norges mest effektive kommuner, og driver de store tjenestene *billigere* enn det befolkningen tilsier. Eldreomsorgen alene koster nesten 190 millioner mindre enn forventet. Men tre områder går motsatt vei — barnevern, helse og sosialhjelp koster mer enn forventet. Spørsmålet er ikke om kommunen kaster bort penger her — det er reelle behov bak. Det handler om hvorfor akkurat disse tre skiller seg ut.

Regnestykket viser altså en **nøktern, effektiv kommune med ett tydelig dyrt unntak: barnevern**. De fleste tror en effektiv kommune sparer overalt. Nordre Follo gjør det på de store tjenestene — men barnevernet ligger 35 millioner over det forventede. Hvorfor en så effektiv kommune bruker mer enn forventet nettopp her, handler ikke om sløsing. Det forklarer vi på neste side.

Hvorfor bruker en effektiv kommune mer enn forventet på barnevern?

På papiret driver Nordre Follo nesten alt billig. Men barnevernet er unntaket — det koster 35 millioner mer enn forventet, og har hatt merforbruk mot eget budsjett to år på rad. Det handler ikke om at kommunen bruker penger lett. Forklaringen ligger i tre forhold kommunen i liten grad styrer selv.

- **Flere barn må plasseres utenfor hjemmet.** Antall plasseringer — særlig akutte — økte kraftig i 2023 og har holdt seg høyt. Å plassere et barn utenfor hjemmet er «svært kostnadskrevende og uforutsigbart», som kommunen selv skriver. Dette er hovedårsaken til at barnevernet ble dyrt.
- **Kommunen taper kampen om fagfolk mot Oslo.** Oslo betaler barnevernsansatte 50 000–80 000 kroner mer i året. Nordre Follo «blir en opplæringskommune for Oslo» — de lærer opp folk som så slutter. Når egne ansatte mangler, må tjenesten **kjøpe hjelp fra private selskaper**, og det «koster nesten dobbelt så mye» som faste ansatte.
- **Høyt sykefravær gjør vondt verre.** I 2024 klarte familieveiledningen bare å hjelpe rundt halvparten av familiene selv, mot et mål om to tredjedeler. Resten måtte kjøpes dyrt utenfra.

Kort sagt: Det er ikke lokal raushet som gjør barnevernet dyrt i Nordre Follo. Det er en blanding av flere plasseringer, en lønnskamp mot Oslo som kommunen taper, og høyt sykefravær som tvinger fram dyre private innkjøp — altså i stor grad forhold kommunen i liten grad bestemmer over selv. Behovet er reelt.

Et beslektet bilde på sosialhjelpen: Også sosialhjelpen har vokst kraftig — utbetalingene steg fra 105 millioner i 2023 til 138 millioner i 2024, en økning på en tredjedel. Mye av dette skyldes tilflytting av nye innbyggere med store behov, og at staten samtidig kuttet i en refusjonsordning som ga kommunen rundt 9 millioner mindre. Det er disse to — barnevern og sosialhjelp — som forklarer hvorfor en ellers så nøktern kommune likevel har noen områder som koster mer enn forventet.

Barnevernet er altså ikke et tegn på sløsing, men et speil av at behovene har vokst og at kommunen taper kampen om fagfolk. Den utfordringen forsvinner ikke ved å kutte — den løses ved å klare å beholde egne ansatte i stedet for å kjøpe dyrt utenfra.

Solid på papiret — men gjeldstynget i hverdagen

15 %

sparekontoen
(«disposisjonsfondet») målt mot
årsinntekten — over landssnittet

–38 mill.

men i 2024 gikk driften i minus,
og kommunen måtte bruke av
sparingen. Først i 2025 snudde
det til pluss

120 %

lånet tilsvarer mer enn en hel
årsinntekt — mye høyere gjeld
enn sammenlignbare kommuner

Her er den ærlige historien. Nordre Follo *ser* solid ut. Men sparekontoen er ikke det den ser ut som ved første øyekast, og lånebyrden er stor.

Sparekontoen er en arv — ikke penger kommunen tjener

De rundt 15 prosentene på «sparekontoen» er en **oppsamlet buffer fra de gamle kommunene** Ski og Oppegård, lagt opp i bedre tider. Det er ikke penger kommunen tjener hvert år. Tvert imot: i 2024 gikk selve driften i minus med 38 millioner kroner, og kommunen måtte ta av oppsparte midler for å få det til å gå rundt. Først i 2025 snudde det til et lite overskudd — men bare takket være 72 millioner mer i statlige tilskudd og lavere renter det året. Kommunedirektøren har selv advart om at **«veien til Robek kan plutselig bli kort»** — altså at kommunen kan havne på statens liste over kommuner som ikke har økonomisk kontroll.

Høy gjeld og målrettede kutt

Den virkelige grunnen til at Nordre Follo strammer inn er **ikke lave inntekter, men høy gjeld**. Kommunen har lånt mye for å bygge — skoler, sykehjem og haller — og samlet gjeld er rundt 9,4 milliarder kroner. Som ordføreren sier: «vedtakene om bygging ble fattet i forrige periode, men regningen kommer nå når byggene er ferdigstilt.» Renter og avdrag tar en stor del av budsjettet, og det er dette som tvinger fram kuttene i tjenestene. Innstrammingen ser ut til å virke — i pleie og omsorg kuttet kommunen bruken av dyre vikarbyråer fra 24 til under 6 millioner kroner, og administrasjonen er trimmet med færre ledere.

Den uutnyttede muligheten: Nordre Follo har bevisst valgt å *ikke* ha eiendomsskatt. De fleste norske kommuner har det. En utredning anslår at eiendomsskatt kunne gitt rundt 280 millioner kroner i året etter noen år. Det borgerlige flertallet (Høyre, FrP, Pensjonistpartiet og Senterpartiet) har holdt eiendomsskatten unna for ikke å «påføre innbyggerne ekstra kostnader i dyrtid», mens opposisjonen mener kommunen «ikke lenger kan forsvare» å være uten. Å innføre eiendomsskatt er et helt legitimt politisk valg — og å la være er det også. Men det er et reelt valg: kommunen kunne hentet inn store beløp her i stedet for å kutte i tjenester. Spørsmålet er politisk omstridt, og det bør tas med åpne øyne.

Det ærlige bildet er altså verken «Nordre Follo er styrtrik og har ingen problemer» eller «Nordre Follo er blakk». Det er en effektiv kommune med en pen, men oppspart sparekonto, høy gjeld fra mye bygging, og en bevisst beslutning om å stramme inn på tjenestene fremfor å hente inn nye inntekter.

Liten ordliste — «gresk» oversatt til norsk

Netto driftsresultat

Det som er igjen av årets inntekter når alle regninger og renter er betalt. I 2025 hadde Nordre Follo et lite overskudd (**pluss** 2,4 %). Men året før, i 2024, gikk det i **minus** (–0,4 %) — da brukte kommunen mer enn den tjente.

Disposisjonsfond

Kommunens sparekonto — penger som i prinsippet kan brukes når noe svikter. Måles i prosent av årsinntekten. Nordre Follo: rundt 15 % — solid. Men det er en oppsamlet buffer fra de gamle kommunene Ski og Oppegård, ikke penger kommunen tjener hvert år.

Robek

Statens «register» over kommuner som ikke har økonomisk kontroll og settes under statlig oppsyn. Kommunedirektøren har advart om at «veien til Robek kan plutselig bli kort» hvis økonomien skulle svikte.

Behovskorrigert / utgiftsbehov

Statens regnestykke for hva en kommune burde trenge, ut fra hvor mange barn, unge og eldre den har. Det gjør det mulig å sammenligne Nordre Follo rettferdig med helt ulike kommuner — og det er dette som viser at kommunen driver de tunge tjenestene under forventet behov, men barnevernet over.

Netto lånegjeld

Kommunens «boliglån». Nordre Follo gjeld tilsvarende rundt 120 % av en hel årsinntekt — mye høyere enn hos sammenlignbare kommuner (snittet er rundt 88 %), og den viktigste grunnen til at kommunen strammer inn.

Eiendomsskatt

En skatt kommunen kan velge å kreve inn på eiendommer. De fleste norske kommuner har den. Nordre Follo har bevisst valgt å la være — en mulig inntekt (anslått ~280 mill./år) som ligger ubrukt.

Endelige tall

2025-tallene er nå endelige (reviderte), publisert av SSB 16. juni 2026, og er hovedåret i dette heftet. 2024-tallene står igjen som sammenligning. Alle hovedkonklusjoner bygger på endelige tall.

Hvor kommer tallene fra?

Alt bygger på åpne kilder: Statistisk sentralbyrå (KOSTRA), statens fordelingssystem, Nordre Folloes egne årsrapporter og budsjetter, og lokalpresse (Oppegård Avis / oblad.no). Hver eneste tallpåstand er sporbar til kilden, og hele analysen ble til slutt «angrepet» av en egen kvalitetskontroll som lette etter feil. Noen forhold lot seg ikke bekrefte fullt ut — særlig statlige tilsyn og kommunerevisjonens rapporter — og det sier den tekniske rapporten ærlig ifra om.

Folkeversjon, oppdatert 16. juni 2026. Tall i millioner kroner der annet ikke er sagt; hovedår 2025 (2024 som sammenligning). Viktig presisering: når analysen sier at noe koster «mindre enn forventet», betyr det ikke at tilbudet er dårlig — det kan være bevisst, nøktern drift. Og når barnevern koster «mer enn forventet», betyr det ikke sløsing, men at det finnes reelle behov og kostnadsdrivere kommunen i liten grad styrer. Poenget er at valgene bør tas med åpne øyne, og at noen må si hva som skal betale for hva.